

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulgası

Başkan Vekili : Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen

Ü y e l e r : Besim Atalay , Fuat Köseraif, Ahmet Cevat Emre, Doktor
Mehmet Ali Ağakay, Ömer Âsım Aksoy.

/Başkan Hasan Âli Yücel Maarif Vekillliğinde, Kolbaşı Hasan
Reşit Tankut Cumhuriyet Halk Partisinde meşgul, Naim Onat
ile Kemalettin Kamu da İstanbulda olduklarından gelememiş-
lerdir./

G Ü N D E M

- 1.- Geçen toplantı tutulgalarının okunup onanması,
- 2.- Genel Sekreterliğin, Saymanlığın, Kolların önergeleri,
- 3.- Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

- 1.- Geçen toplantı tutulgaları okunup onandı.
- 2.- Önergeler üzerine konuşuldu :
  - a) Genel Sekreter, 10 Ağustos 1942 de Ankarada Dördüncü Dil Kurultayı-
nın toplanması hakkında Koruyucu Genel Başkanın buyruktuları Başkan
tarafından bildirilmesi üzerine ilân yapılmış olduğunu bildirerek,
bu Kurultayda altı yıllık işlerin verimini gösterecek yayınların bir
sergi halinde gösterilmesiyle beraber, başarılmış ve başarılmakta o-
lan işlerin de raporda ablatılacağını ve bunun için Kollardan istedi-
ği raporların bir ayak önce verilmesi dileğinde olduğunu söylemiş ve

eldeki işlerden örnek olarak bazı basımların da yapılmasını ileri sürmüştür.

Sayman Bay Besim Atalay, Kurultay kararının vakitsiz, acele ve Genel Merkez Kurulunun kararı olmaksızın verilmiş bulunduğunu ve bunun çalışmalarını durdurarak işlere sekte vereceğini ileri sürmüştür.

Genel Sekreter, üç yılda bir toplanması Anatózük gereklerinden olan Kurultayın 1939 da Hükümetçe geri bıraktırılmış ve o zamandan beri daha üç yıl geçmiş olmasına göre, Kurultay ihtiyacının meydana geldiği, bununla beraber Yüce Koruyucu Genel Başkanlığın buyrultusu Kurum Başkanınca pek geç bildirilmesi yüzünden acele ilân yapıldığı noktalarını izah etmiştir.

Kurultayın Ankarada 10 Ağustos 1942 de toplanması ve bir hafta sürmesi yerinde görülmüş ve Kurultaya sunulmak üzere şu basımların yapılması kararlaştırılmıştır: *

I. Divanı Lûgat-it-Türk endeksinden basılacak olan A harfi kısmının fazla 300 basımı;

II. Hazırlanmakta olan Tanrı Kitabı tercümesinden Anne cüzü ile Kürsi âyeti;

III. Türkçenin Mukayeseli Grameri Üzerine Araştırmalar eserinin hazır bulunan yapılaş prensipleri ve sesli uyumu kısımları (bu eseri İstanbulda bastırılmak üzere Bay Ahmet Cevat Emre'ye bir ay izin ile gitme ve gelme birinci mevki tiren ve yatak parası verilecektir);

IV. Türk Dili Dergisinde basılmış olan 14 üncü asır betiklerinden seçmelerin ayrı basımlarına Yusuf Peygamber Kıssası ile 14 üncü asır fiilleri ve sentaks üzerindeki araştırmalar katılarak hazırlanacak eser;

V. Sözlüğün uzmanlara sunulmak üzere hazırlanan A harfi kısmıyla yetiştirilebilirse B harfinin örnek basımı;

VI. Tarama fişlerinden kontrol edilip kaynaştırılabilenlerden bir örnek Sözlük;

VII. Gramer ve Felsefe terimleri ile yetiştirilebilirse tarih v.b. terimleri Sözlüğü;

VIII. Basılmakta olan Şeyhî Divanı tıpkıbasımı ve Tarama Sözlüğü;

IX. Basıma verilmek üzere olan Bay Naim Onat'ın Türkçe - Arapça ilgileri hakkındaki eseri.

Bunların Kurultaya sunulmasıyla beraber, raporda Divanı Lûgat-it-Türk Tercümelere ve tıpkıbasımı, Men-Man ve Ekler-Kökler, Divanı Lûgat-it-Türk'ün endeksi ve Tuhfetüzzekiye tıpkıbasımı ve tercümesi; Türk-Sumer Dil Birliği, Etî ve Akat Sözlükleri, Söz Derleme Dergisi, Kolların ve Çalışma kuruluşlarının verimleri ve çalışmaları üzerine de izahlarda bulunması, altı yıllık hesapların kontrol ettirilmesi de yerinde görüldü.

Kurultayın kuruluş ve çalışma yolları ile Anafüzük ve Çalışma Programı taslakları üzerine de gelecek toplantılarda konuşulacaktır.

- b) Genel Sekreter, Bütçe Encümeninde Maliye Bütçesini inceliyen arkadaşın, Maliye Müfettişi raporu üzerine Kurumun elindeki para miktarına göre devletçe yardımın devamına lüzum olup olmadığında tereddüt duyduğunu ve kendisinin verdiği izahlar üzerine kanaat edinmiş olmakla beraber Maarif Vekilinin Başkan sıfatıyla bunları Encümene izahında fayda gördüğünü ve kendisi Vekille görüşerek bu izahlara ait notları verdiğini anlatmış ve bu da yerinde görülmüştür.
- c) Kırtasiye Müdürlüğünden Anayasa için 25 top birinci hamur kâğıt ve 500 tabaka bristol karton ve Divanı Lûgat-it-Türk endeksiyle Tuhfetüzzekiye tıpkıbasımı ve tercümesi ve Bay Naim Onat'ın eseri için 275 top mat kaolin ve 25 top illüstrasyon kâğıdı ve ciltler için 500 metre cilt bezi ve 1000 tabaka mukavva satın alınması ve bunlar için gerekli paranın Kırtasiye Müdürlüğü hesabına yatırılması tasdik edildi.

Önümüzdeki yıl ihtiyaçları için Kırtasiye Müdürlüğünden 200 top birinci hamur, 300 top mat kaolin, 3000 top ikinci hamur kâğıt ile 3500 metre cilt bezi, 350 paket mukavva ve 10,000 tabaka karton kapak istenmesi ve Sumer Bank eliyle Nazilli Fabrikasından da cilt bezi alınmasına teşebbüs edilmesi ve Viyanadan getirilecek kâğıtların da takibolunması yerinde görüldü.

- ç) Bay Doktor Mehmet Ali Ağakay'ın uğradığı felâket dolayısıyla yapılan masrafların umulmayan giderlerden mahsubu kararlaştırılmıştır.
- d) Satın alınan Askerliğe Hazırlık Dersleri, Kırgız Sözlüğü ve Eschyle kitaplarının alınması ve gazetelerden toplanan Dil Bibliyografyası notlarının ciltlenmesi tasdik ve Bay Köseraif'in gerekli gösterdiği L'homme Préhistorique kitabının Fransızca veya Almancasının ısmarlanması tasvibedildi.

Satın alınan bir etajerin bedeli ödenmesine ve Kütüphane ve ayniyat işyarlarına birer siyah gömlek yaptırılmasına da karar verildi.

- e) Büro Şefi Hüseyin Rıfki Gülsev'in Sumer Bank'ta bir iş bulmasından dolayı istifasının kabulüne ve kendisine bir aylık ölçüsünde ikramiye verilmesine ve bunun için bütçenin dördüncü ayırımı içinde gerekli münakalenin yapılmasına ve yerine vekil olarak çalışmakta bulunan Mahmut Kuşadalı'nın 180 lira aylık ve 30 lira geçim artırımını verilmek ve 1 Mayıs 1942 den sayılmak üzere Büro Şefliğine ve Koldaki bilimsel çalışmalarına da devam etmek ve Kütüphaneye işlerini devretmek ve 1 Mayıs 1942 den 150 lira aylık ve 25 lira geçim artırımını almak üzere Ferit Devellioğlu'nun Uzmanlığa seçilmelerine karar verilmiştir.
- f) Bay Noman Akmançıt'ın Bay Besim Atalay tarafından gözden geçirilen Altın Ordu Ata Sözlüğü adlı eserinin 400 lira telif hakkı verilerek Kurumca alınması yerinde görülmüştür.
- g) Kurum yayınlarının dağıtma listelerinin gözden geçirilerek saptanması ve bu listeler dışında istek edenlere parasız kitap verilmesi ve Fakülte ve

okullara indirimli fiyatla kitap satılması işlerinin düzenlenmesi için Genel Sekreterlikle Saymanlığa yetke verilmiştir.

- h) Gelir geçer işyar olarak Başuzmanlıkta çalışan Bay Baha Gököglü'nün istediği avansın bütçe yılı bitmek üzere olduğundan şimdilik verilemeyeceğine ve kendisine yapılmış olan ihtarın da tekidine karar verildi.

Gündemde başka bir şey kalmadığından toplantıya son verildi.

Başkan

Genel Sekreter

Sayman

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Aslı gibidir.

